

Συχνές ερωτήσεις σχετικά με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων που ισχύουν για τα έργα τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων

1. Προβλέπονται αλλαγές στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων που ισχύουν στον τομέα της αλιείας την περίοδο 2014-2020;

Ορισμένες κρατικές ενισχύσεις που αφορούν τον τομέα της αλιείας έχουν λήξει και έχουν αναθεωρηθεί (ενισχύσεις ήσσονος σημασίας *-de minimis-* και οι κανονισμοί απαλλαγής κατά κατηγορία) για να αντικατοπτρίζουν τις προτεραιότητες της νέας ΚΠΑ. Ωστόσο, οι βασικοί κανόνες αλληλεπίδρασης μεταξύ του χρηματοδοτικού πλαισίου (ΕΤΘΑ) και των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων παραμένουν οι ίδιοι.

Στην ουσία:

- Ο τομέας της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας υπόκειται στους κανόνες ανταγωνισμού (που περιλαμβάνουν τις κρατικές ενισχύσεις) **μόνο κατά το μέτρο που καθορίζεται από τους νομοθέτες**, όπως ορίζεται στο Άρθρο 42 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Το Άρθρο 42 της ΣΛΕΕ αναφέρεται στην παραγωγή και το εμπόριο αγροτικών προϊόντων (που καλύπτουν την παραγωγή, την επεξεργασία και την εμπορία προϊόντων αλιείας ή υδατοκαλλιέργειας).
- Το Άρθρο 8(2) του ΕΤΘΑ προβλέπει ότι οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων δεν ισχύουν για τις πληρωμές που καταβάλλουν τα κράτη μέλη σχετικά με τους κανόνες του ΕΤΘΑ και καλύπτονται από το Άρθρο 42 της ΣΛΕΕ. Ένας παρόμοιος κανόνας υπήρχε ήδη στο ΕΤΑ. **Συνεπώς, εάν μια δραστηριότητα της τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ και 'σχετίζεται με την αλιεία' (π.χ. Άρθρο 42 της ΣΛΕΕ) δεν ισχύουν οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων. Σε αντίθετη περίπτωση, εάν η δραστηριότητα δεν 'σχετίζεται με την αλιεία', ισχύουν οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων.**

Όπως αναφέρεται παραπάνω, **ο κανόνας αυτός δεν είναι καινούριος.**

Όσον αφορά τα έργα τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΘΑ, πρέπει να εξεταστούν κατά περίπτωση προκειμένου να καθοριστεί εάν 'σχετίζονται με την αλιεία' και εάν ισχύουν οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων.

2. Ποιες από τις δράσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΘΑ θεωρούνται 'σχετιζόμενες με την αλιεία' και, ως εκ τούτου, εξαιρούνται από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων;

Όπως αναφέρεται παραπάνω, αυτό καλύπτεται από το Άρθρο 42 της ΣΛΕΕ. Οι δράσεις που θεωρούνται 'σχετιζόμενες με την αλιεία' είναι αυτές που αφορούν την παραγωγή, την επεξεργασία και την εμπορία των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Η πλειοψηφία των δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΘΑ σχετίζονται με την αλιεία με εξαίρεση τα μέτρα που προσβλέπουν στην προαγωγή της υλοποίησης της ΟΘΠ (Προτεραιότητα της Ένωσης 6), καθώς και κάποια έργα τοπικής ανάπτυξης με τοπική πρωτοβουλία (ΠΕ 4).

Δεδομένου ότι τα έργα που χρηματοδοτούνται από την ΠΕ 4 του ΕΤΘΑ (τοπική ανάπτυξη με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων) δεν σχετίζονται απαραίτητα με την αλιεία, πρέπει να εξετάζονται κατά περίπτωση προκειμένου να καθορισθεί εάν σχετίζονται ή όχι με την αλιεία.

Παράδειγμα: Μια οικογενειακή κοινότητα αλιέων είναι ιδιοκτήτες μιας παλιάς κατοικίας την οποία επιθυμούν να μετατρέψουν σε κέντρο ημερήσιας φροντίδας για τους ηλικιωμένους της κοινότητάς τους. Η πρωτοβουλία θα αποκτούσε τη νομική μορφή ενός συνεταιρισμού. Σαφώς, η δράση αυτή δεν 'σχετίζεται με την αλιεία' καθώς δεν σχετίζεται με την παραγωγή, την επεξεργασία και την εμπορία των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Τα έργα που δεν σχετίζονται με την αλιεία δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων που ορίζονται στο Άρθρο 8(2) του ΕΤΘΑ. Ως εκ τούτου, σε αυτά ισχύουν οι **γενικοί κανόνες κρατικών ενισχύσεων** (και όχι αυτοί που ισχύουν για τα σχετιζόμενα με την αλιεία έργα).

Το γεγονός ότι οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων ισχύουν σε μια δράση, δεν σημαίνει απαραίτητα ότι πρέπει να κοινοποιηθεί στην Επιτροπή. Εάν το σχετικό ποσό δεν υπερβαίνει τις 200.000 ευρώ ανά δικαιούχο για μια περίοδο 3 ετών, ισχύει ο γενικός κανονισμός *de minimis*. Εάν το ποσό υπερβαίνει τις 200.000 ευρώ ανά δικαιούχο για μια περίοδο 3 ετών, η Διαχειριστική Αρχή οφείλει να εξετάσει εάν το έργο εμπίπτει στο γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή πρέπει να ενημερωθεί για το έργο χωρίς ωστόσο να απαιτείται κοινοποίηση. Εάν το έργο δεν πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να εμπίπτει στο γενικό κανονισμό *de minimis* ή το γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία πρέπει να κοινοποιηθεί στην Επιτροπή (που σημαίνει ότι δεν μπορεί να υλοποιηθεί προτού αποφανθεί η Επιτροπή).

Βλέπε Σημείο 5 κάτωθι και τον συνοπτικό πίνακα στο τέλος του παρόντος εγγράφου για μια επισκόπηση των διαφορών δυνατών διαδικασιών.

3. Ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία που αφορά την αλιεία (FIBER) δεν περιλαμβάνει ειδικό άρθρο που να αφορά αποκλειστικά την τοπική ανάπτυξη με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων. Υπό ποιες συνθήκες, οι δράσεις αυτές θα εξαιρούνται από την υποχρέωση κοινοποίησης των κρατικών ενισχύσεων;

Βλ. ερωτήσεις 1 και 2.

Ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για την αλιεία αποτελεί ένα εργαλείο κρατικών ενισχύσεων. Ισχύει μόνο σε μέτρα που πληρούν τις προδιαγραφές για να θεωρηθούν κρατικές ενισχύσεις. Ο κύριος στόχος του εν λόγω κανονισμού είναι να απαλλάξει από την υποχρέωση κοινοποίησης τα **μέτρα ενισχύσεων που χρηματοδοτούνται εκτός πλαισίου του ΕΤΘΑ** (αποκλειστικά από εθνικά κονδύλια), αλλά θα μπορούσαν να είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το ΕΤΘΑ.

Εάν μια δραστηριότητα τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων που χρηματοδοτείται από το ΕΤΘΑ 'σχετίζεται με την αλιεία', δεν ισχύουν οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων που προβλέπονται από το Άρθρο 8(2) του ΕΤΘΑ.

Εάν μια δραστηριότητα τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων που χρηματοδοτείται από το ΕΤΘΑ δεν 'σχετίζεται με την αλιεία', ισχύουν οι γενικοί κανόνες κρατικών ενισχύσεων και όχι οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων που ισχύουν για την αλιεία, όπως ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία που αφορά την αλιεία (FIBER).

4. **Εάν μια δράση που σχετίζεται με την αλιεία δεν εμπίπτει στον κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία που αφορά την αλιεία (FIBER), μπορεί τουλάχιστον να επωφεληθεί από την εξαίρεση από το γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή τον κανονισμό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis); Εάν ναι, υπό ποιες συνθήκες;**

Όπως εξηγείται παραπάνω, εάν μια δραστηριότητα τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων που χρηματοδοτείται από το ΕΤΘΑ σχετίζεται με την αλιεία, δεν ισχύουν οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων δυνάμει του Άρθρου 8(2) του ΕΘΤΑ.

5. **Τι πρέπει να κάνει η FLAG και η Διαχειριστική Αρχή εφόσον θεωρηθεί ότι μια δραστηριότητα υπόκειται στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων;**

Αυτό ισχύει στην περίπτωση των έργων τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΘΑ και δεν σχετίζονται με την αλιεία, και, συνεπώς, υπόκεινται στους γενικούς κανόνες κρατικών ενισχύσεων.

Το γεγονός ότι οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων ισχύουν για τη δράση δεν συνεπάγεται υποχρέωση κοινοποίησής της στην Επιτροπή.

Βήμα 1^ο

Εάν το ποσό δεν υπερβαίνει τις 200.000 ευρώ ανά δικαιούχο για μια περίοδο 3 ετών, το έργο εμπίπτει στο γενικό κανονισμό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (*de minimis*).

Βήμα 2^ο

Εάν το ποσό υπερβαίνει τις 200.000 ευρώ ανά δικαιούχο για μια περίοδο 3 ετών, η Διαχειριστική Αρχή οφείλει να εξετάσει εάν το έργο εμπίπτει στο γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή πρέπει να ενημερώνεται για το έργο χωρίς να απαιτείται κοινοποίηση.

Βήμα 3^ο

Τέλος, εάν το έργο δεν πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να εμπίπτει στο γενικό κανονισμό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (*de minimis*) ή το γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία, πρέπει να κοινοποιηθεί στην Επιτροπή (που σημαίνει ότι δεν μπορεί να υλοποιηθεί προτού αποφανθεί η Επιτροπή).

Υπενθύμιση: όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων και κυρίως τα Βήματα 2 και 3, οι Διαχειριστικές Αρχές πρέπει να έρχονται σε επαφή με την εθνική αρχή που είναι αρμόδια για τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων.

6. **Στην ΠΕ 4, τα μεμονωμένα έργα επιλέγονται από τις Ομάδες Τοπικής Δράσης στον τομέα της Αλιείας (FLAG) με βάση την τοπική στρατηγική ανάπτυξης. Οι FLAG μπορούν να στηρίζουν έργα που δεν σχετίζονται με την αλιεία και δεν πληρούν τις**

προϋποθέσεις για να εμπίπτουν στο γενικό κανονισμό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) και το γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία.

α) Οι Διαχειριστικές Αρχές υποχρεούνται να προβούν στη διαδικασία κοινοποίησης στην Επιτροπή για καθένα εξ αυτών των έργων;

Ναι. Αυτά τα έργα πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή και δεν μπορούν να υλοποιηθούν πριν αποφανθεί η Επιτροπή. Αυτό ισχύει για έργα (μη σχετιζόμενα με την αλιεία) όπου το ύψος της κρατικής ενίσχυσης υπερβαίνει το όριο που προβλέπεται από το γενικό κανονισμό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (*de minimis*) (200.000 ευρώ ανά δικαιούχο για μια περίοδο 3 ετών).

Σημειώστε ότι στην περίπτωση που τα έργα καλύπτονται από το γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία, εξαιρούνται από την υποχρέωση κοινοποίησης.

β) Υπάρχει δυνατότητα ομαδοποίησης αυτών των έργων στο πλαίσιο ενός συγκεκριμένου συστήματος ενισχύσεων έτσι ώστε να κοινοποιείται μόνο το σύστημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή;

Ναι, υπάρχει δυνατότητα κοινοποίησης συστημάτων ενισχύσεων. Στο πλαίσιο των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, 'σύστημα ενισχύσεων' είναι κάθε πράξη βάσει της οποίας, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω μέτρα εφαρμογής, οι μεμονωμένες ενισχύσεις μπορεί να χορηγούνται σε επιχειρήσεις που ορίζονται στην πράξη με γενικό και αφηρημένο τρόπο και κάθε πράξη βάσει της οποίας μπορεί να χορηγείται ενίσχυση που δεν συνδέεται με συγκεκριμένο σχέδιο σε μια ή περισσότερες επιχειρήσεις για απροσδιόριστη χρονική περίοδο ή/και απροσδιόριστο ποσό.

Εναπόκειται στην εθνική αρχή να διασφαλίσει την τήρηση των όρων αυτών.

γ) Μπορεί ένα τέτοιο σύστημα να καλύψει ένα συγκεκριμένο τύπο έργων που χρηματοδοτούνται από μια ή περισσότερες FLAG;

Ναι, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παραπάνω ορισμού.

Συνοπτικός πίνακας:

Τύπος δράσεων	Εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων
<p><u>1^ο σενάριο</u></p> <p>Έργο τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ¹</p> <p>Σχετιζόμενο με την αλιεία</p>	<p>Άρθρο 8(2) του ΕΤΘΑ</p> <p><u>Δεν ισχύουν</u> οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων (εξαιρείται δυνάμει του Άρθρου 8(2) του ΕΤΘΑ)</p>
<p><u>2^ο σενάριο</u></p> <p>Έργο τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ</p> <p>Μη σχετιζόμενο με την αλιεία</p>	<p><u>ΙΣΧΥΟΥΝ</u> ΟΙ ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ κρατικών ενισχύσεων</p> <p>Βήμα 1^ο: Μπορεί η δράση να εμπίπτει στο γενικό κανονισμό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (<i>de minimis</i>);</p> <p>Ναι: δεν χρειάζεται περαιτέρω αξιολόγηση</p> <p>Όχι: Βήμα 2^ο</p> <p>Βήμα 2^ο: Μπορεί η δράση να εμπίπτει στο γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία;</p> <p>Ναι: Η Επιτροπή πρέπει να ενημερώνεται (χωρίς κοινοποίηση) εντός 20 εργάσιμων ημερών μετά τη θέση σε εφαρμογή του μέτρου. Πρέπει να γίνουν επαφές με την εθνική αρχή που είναι αρμόδια για τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων, και γνωρίζει πώς να ενημερώσει την Επιτροπή (μέσω του εντύπου πληροφοριών που επισυνάπτεται στο γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία). Η δράση μπορεί στο μεταξύ να υλοποιηθεί.</p> <p>Όχι: Βήμα 3^ο</p> <p>Βήμα 3^ο: η δράση πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή και δεν μπορεί να υλοποιηθεί προτού αποφανθεί η Επιτροπή. Πρέπει να γίνονται επαφές με την εθνική αρχή που είναι αρμόδια για τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων.</p>

¹ Σημειώστε ότι οι ειδικοί κανόνες κρατικών ενισχύσεων (βλέπε σημείο Α των παραπομπών κάτωθι) ισχύουν στις σχετιζόμενες με την αλιεία δράσεις που χρηματοδοτούνται εκτός πλαισίου ΕΤΘΑ (αποκλειστικά βάσει των εθνικών κονδυλίων).

<u>Παραπομπές</u>

A) Για μηχανισμούς παροχής κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας (ή για κρατικές ενισχύσεις που σχετίζονται με την αλιεία εκτός του πλαισίου του ΕΤΘΑ):

http://ec.europa.eu/fisheries/state_aid/index_el.htm :

- Κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία στον τομέα της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών: [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 1388/2014, ΕΕ L 369 της 24.12.2014, σ. 37 έως 63](#)

- Κανονισμός ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (*De minimis*) – [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 717/2014, ΕΕ L 190 της 28.6.2014, σ. 45 έως 54](#)

- [Κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών](#)

B) Για μηχανισμούς γενικών κρατικών ενισχύσεων

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/block.html#gber